

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۰/۰۳/۰۵

محمدافا شیرزا

افغان سوله

د ژینوا، دوحی د لوزنامې او هوکړې پاپلی!

ژینوا لوزنامه ۱۴ د اپریل ۱۹۸۸ زکال

دوحه هوکړه لیک ۲۹ فبروري ۲۰۲۰ زکال

دراڼه لوستونکو ته د دی توپیر او لوزنامې او هوکړې پاپلو باندې ځغلنده نظر وړاندې کوم هبله ده قضاوت تاسو او سیاسي شنونکي وکړي.

د ژنوا لوزنامه د افغانستان ، پاکستان او په دوحه کې هوکړه د امریکا او طالبانو تر مینځ لاسلیک شوه. د ژنوا لوزنامه د افغانستان پاکستان، شوروي، امریکا د بهرنیو چارو وزیرانو د ملگرو ملتونو د نمایندې (دیگور دویز) په مینځگرتوب د بهرنیو چارو وزیرانو لاسلیک کړولی د دوحی هوکړه د امریکا د بهرنیو چارو د وزارت نماینده خلیلزاد او د طالبانو استازي ملا عبد الغني برادر تر مینځ لاسلیک شوه.

د ژینوا په لوزنامه کې ملگرو ملتونو گډون درلود او د شوروي اتحاد د لښکرو وتل او پر دواړو خواوو د مرستو بندول مطرح وه . سره له دی چی شوروي پر افغان حکومت مرستی بندې کړې خو امریکا پاکستان او متحدینو یې مخالفینو ته درنی وسلې ور کړی. د دوحی په هوکړه کې د امریکا او متحدینو د پوځونو وتل او د افغانستان دولت د استازي له موجودیت پرته چې کومه پروسه سرته ورسیده د ژینوا د لوزنامې د تیارولو له بهیر په کښته کچه ورته امدادګي نیول شوي وه . هلته هم د ژینوا لوزنامه د امریکایي او پاکستانی لورو له خوا عملي نه شوه ، یوازي د شوروي لښکرو وتلو او د افغانانو تر منځ خپل مینځي جگړو پېلېدلو ته یې زمینه برابره کړه چې په زرگونو افغانانو په کې خپل خور ژوند له لاسه ور کړ ، ښارونه ، شخصي او دولتي شتمنی چور شوی او په سلگونو زره افغانان کډوالی ته اړ شول . د افغانستان د وسلوال مجهز پوځ وسلې، او تجهیزات کبار شول . د افغانستان وسلوال پوځ موجودیت ته د پای ټکی کیښودل شو . په ملک کې ملیشي خواکونه په ټولو ساحو کې جلا جلا واکمني کوله ، د قانون د نشتوالی له لاسه هر ډول ازادي او د بشر حقونه پایمال شوه ، په ټوله کې وحشت او بربریت حاکم شو.

د دوحی په هوکړه کې هم طالبان په رسمیت وپیژندل شول او د افغانستان قانوني حکومت ځنډې ته ټپل وهل شو . د ژینوا په لوزنامه کې د مجاهدینو نوم چا نه دی یاد کړی خو د شوروي لښکرو وتل یې پایله شوه .

د ژینوا ترون د ۱۹۸۸ زکال د اپریل په ۱۴ مه د ۴۱ غونډو د جوړولو په پایله کې د افغانستان، پاکستان، شوروي او امریکا د استازو او د ملگرو ملتونو د نمایندې کور دویز په مینځگرتوب د ملگرو ملتو په اروپایي مقر کې لاس لیک شو ، دی مذاکراتو ۷ کاله وخت ونیوه .

د دوحی په موافقه کې داکتر خلیل زاد د امریکا د استازي په توګه رول درلوده.

زما له انده د دوحی موافقه چی د ۲۰۲۰ زکال د فبروري په ۲۹ مه نیټه د امریکا ، طالبانو له خوا د قطر هېواد پلازمینه کې لاسلیک شوه ارزو لرم چی د دی لوزنامې پاپلی په وحشت او بربریت تمامی نه شي ځکه افغان ولس په تیر ۴۱ کلن خونري جنګ کې خورا سخت زیانونه لیدلي او نور له جنګ جگړو ستومانه شوي ، سوله د هر افغان ارمان او هیله ده خو سوال دادی چې څه ډول سوله غواړو؟

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنیت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولی

زما په فکر داسی سوله چی د پاکستان لار نخشه او موخی په کې نه وي نغښتي ! هلته افغاني تل پاتي او باعزته سوله راتللی شي چی د بین الافغاني ناستو په پایله کې د افغان اوږدې غمیزې ته د پای تکی کېښودل شي ، اوربند وشي . افغاني ناستو کې هغه شخصیتونه د گډون په موخه په گوته شي چی هیڅ ډول جرمي سابقه ونه لري ، د خپل هیواد ملي گټوته وفادار او هوډمن وي داسی کسان خورا ډېر دي ، خو نن هغه کسان چی د جرمونو، غلاوو ، قتلونو، فساد بی شمیره دوسیې لري ولی د زورواکی ، پول واکې او پردې پالنې په زور یې ځانونه مطرح شخصیتونه جوړکړي وایي په هره ملي مسله کې د گډون ، نظر ورکولو او تصمیم نیولو استحقاق لري .

زما وړاندیز دادی چی د ۴۱ کلن روان ناورین په ځانگړې توگه په تیرو ۱۹ کلونو کې کومې ناخوالې او بدبختی چی د یادو مشخصو څېروپه وجود کې رامنځته شوي ، د حکومت له خوا د وړاندې شوي همدې شعار د عمل جامې د اغوستو له لارې چی (حساب ورکوو حساب اخلو) د سولې ملي پروسه د ملي سیاسي شخصیتونو په واسطه مدیریت شي او هغه چاته کلکه سزا ورکړي چی د سولې مخنیوی کوي ، د ملي یوالي ضد کړنو قومگرایي او ژبني تعصب ته لمن وهي .

محمد اقا شیرزا

د پانوی شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني دلیکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ